

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	17.05.2019
Received / Makale Geliş	13.01.2019	Published / Yayınlanma	17.05.2019

AŞÇILIK PROGRAMI ÖĞRENCİLERİNİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ İLE ÜNİVERSİTE SEÇİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON THE RELATIONSHIP BETWEEN DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF CULINARY STUDENTS AND UNIVERSITY ELECTIONS

Öğr. Gör. Mustafa KOCABAŞ

Selçuk Üniversitesi, Beyşehir Ali Akkanat Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü, mkocabas@selcuk.edu.tr, Konya/TÜRKİYE,
ORCID: 0000-0002-8507-4644

Öğr. Gör. İbrahim AKDAĞ

Selçuk Üniversitesi, Beyşehir Ali Akkanat Meslek Yüksekokulu, Otel, Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü, ibrahim.akdag@selcuk.edu.tr, Konya/TÜRKİYE,
ORCID: 0000-0002-4779-6056

ÖZET

Bu araştırma aşçılık eğitimi alan öğrencilerin üniversite seçimi yaparken kararlarını etkileyen faktörler ile demografik özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Meslek Yüksekokulu Aşçılık Programı öğrencileri araştırmanın ana kümesini oluşturmaktadır. Bu öğrencilerden örneklem alma yoluna gidilerek, tesadüfi örnekleme yöntemlerinden “kolayda örnekleme yöntemi” tercih edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 22.0 paket programı ile analize tabii tutulmuştur. Araştırma amacına yönelik oluşturulan hipotezler Independent Samples T Testi ve One-way ANOVA Testi ile ölçülmüştür. Yapılan testler sonucunda, öğrencilerin demografik özellikleri ile üniversite seçimini etkileyen faktörler arasında anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Bu bulgular doğrultusunda öğrencilerin üniversite tercihinde bulunurken demografik özelliklerinin kısmen etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aşçılık, Üniversite Seçimi, Demografik Özellikleri.

ABSTRACT

This research is carried out to investigate the relationships between the factors affecting the decisions of the students who receive culinary education and their demographic characteristics. Students of Culinary Program at Selcuk University Beyşehir Ali Akkanat Vocational School are the main samples of the research. Samples are chosen among these students and “easy sampling method” is preferred which is one of the random sampling method. The data obtained from the study is analysed with SPSS 22.0 package program. The hypotheses for the purpose of the study are measured by the Independent Samples T Test and the One-way ANOVA Test. As a result of the tests conducted, it is found that there are significant differences between the demographic characteristics of the students and the factors affecting the university preference. In accordance with these findings, it is concluded that demographic characteristics are partially effective when students make their university preferences.

Key Words: Cookery, University Preference, Demographic Characteristics.

1. GİRİŞ

Üniversite tercihi yapma süreci, iktisat ile ilgili derslerde anlatılan fırsat maliyeti bilgilerinin gençlerimizin önüne en zorlu biçimde geldiği fakat onların bir alternatif maliyet hesabı yapmadan seçim yaptıkları bir süreçtir. Bu tercihi yaparken öğrencilerin bir de üniversite sınavı engelini aşmaları gerekmektedir (Akar, 2012). Meslek seçimi yaparken gençler kendisine açık meslekleri çeşitli

yönleriyle değerlendirip, kendi ihtiyaçlarına göre istenilen yönleri çok, istenmeyen yönleri az olan birine yönelmeye karar verirler (Köroğlu, 2014).

Son yıllarda aşçılık ve gastronomi eğitimi veren üniversite ve bölüm sayılarının hızla artması çeşitli seçim yapma zorluklarını da beraberinde getirmiştir (Sezen, 2018). Türkiye’de ilk kez 1985-1986 yılında aşçılık eğitimi lise düzeyinde başlamış, 2001-2002’den itibaren de ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerinde verilmeye başlamıştır. Dolayısıyla seçim yaparken gerek ekonomik gerek sosyal gerekse kişisel birçok faktör gençlerin seçim yapmasını zorlaştırmaktadır (Erdoğan, 2012).

Meslek seçimi insanın hayatını etkileyen önemli kararlardan bir tanesi olmasına karşın üniversite sınavına giren gençlerin bu kararın önemini tam olarak kavrayamadıkları görülmektedir. Sosyal çevrelerinin ve ailelerinin etkisiyle seçtikleri meslekler de onları sonraki hayatlarında mutlu etmemektedir (Erdoğan, 2012).

Kendilerine uygun meslekte olan bireylerin toplumda mesleklerini isteyerek yaptığı, mesleklerinde ilerledikleri, mutlu ve verimli bir yaşam sürdürdükleri görülmektedir (Sarıkaya, 2009).

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın ana kütlesi, Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Meslek Yüksekokulu Aşçılık Programı öğrencilerinden oluşturulmuştur. Çalışmada katılımcılar ana kütlede baz alınan öğrencilerden örneklem alma yoluna gidilerek tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir.

Araştırmanın amacına ulaşmak için Aşçılık Programına devam eden öğrenciler evren olarak alınıp %95’lik güven seviyesi ve %5 örneklem hatası dikkate alınarak 217 kişi örneklem büyüklüğü olarak alınmıştır (Can, 2014). Uygulama yüz yüze anket yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uygulamada toplamda 250 anketin 26 tanesi yeterli veri ve anlamlılığa sahip olmadığından değerlendirmeye alınmamıştır. Yeterli veri ve anlamlılığa sahip olmama durumu, anketlerde yöneltilen soruların tamamına cevap verilmemesi ya da okumadan rastgele işaretlemeler yapılması durumunda ortaya çıkmaktadır. Yeterli veriye sahip 226 anket araştırmaya dahil edilmiştir. 226 anket sayısının evren içerisindeki örneklem büyüklüğünü temsil ettiği düşünülmektedir (Can, 2014).

Araştırmada veri toplama tekniği olarak 2 bölümden oluşan anket kullanılmıştır. Birinci bölümde 30 ifadeden oluşan öğrencilerin üniversite seçiminin etkileyen faktörlere yönelik algılarını ölçmek amacıyla bir ölçek kullanılmıştır. Bu ölçeğin oluşturulmasında Akar’ın (2012) çalışmasından yararlanılmıştır. Ölçekteki her bir madde 5’li Likert tipi derecelendirmeye tabi tutulmuş olup Kesinlikle katılmıyorum=1 ve Kesinlikle katılıyorum=5 aralığında puanlandırılmıştır. İkinci bölümde ise katılımcıların tanımlayıcı ve demografik verilerin tespitine yönelik soru formuna yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında katılımcılardan elde edilen veriler sosyal bilimler için geliştirilmiş bir istatistik paket programı olan SPSS 22.0 ile tanımlayıcı ve çıkarımsal istatistik kapsamında ele alınmıştır. Çalışmada öğrencilerin öncelikle tanımlayıcı ve demografik özelliklerini belirleyen frekans dağılımları elde edilmiştir. Daha sonra öğrencilerin üniversite seçiminde etkili olan faktörlere yönelik algıları test edilmiştir. Araştırma doğrultusunda veri setine Güvenilirlik, Faktör ve Hipotez Testleri uygulanmıştır. Ölçeklerin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach Alfa Katsayılarına bakılmıştır. Daha sonra ölçeklerin geçerliliğini sağlamak amacıyla Faktör analizleri yapılmıştır. Hipotez analizleri ile de öğrencilerin demografik ve tanımlayıcı değişkenleri ile üniversite seçiminde etkili olan faktörler arasındaki anlamlılık ilişkileri ölçülmüştür.

3. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

3.1. Demografik Bulguları

Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de gösterilmiştir. Tablo 1’e göre öğrencilerin cinsiyet grupları değerlendirildiğinde % 51,8’inin kadın, % 48,2’sinin erkek olduğu, yaş grupları incelendiğinde büyük çoğunluğunun % 92,9 ile 18-25 yaş aralığında, % 7,1’inin ise 26-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Öğrencilerin kaçınıcı sınıfta olduklarına bakıldığında, % 54,5’inin birinci sınıf, % 45,5’inin ise ikinci sınıf olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Öğrencilerin % 17,7’sinin İç Anadolu, % 19,2’sinin Marmara, % 16,5’inin Karadeniz, % 12,9’unun Akdeniz, % 11,2’sinin Ege, % 6,7’sinin Doğu

Anadolu ve % 5,8'inin de Güneydoğu Anadolu bölgelerinden geldikleri görülmektedir. Öğrencilerin okudukları şehirde ikamet ettikleri yerler incelendiğinde, % 62,1'inin devlet yurdunda, % 22,8'inin öğrenci evinde, % 11,6'sının özel yurt ya da pansiyonda ve % 3,6'sının ise aile yanında kaldıkları sonucuna ulaşılmaktadır. Başka bir analiz sonucunda da öğrencilerin büyük bir oranla % 79,9'unun üniversite tercihini kendisinin yaptığı görülmektedir. Diğer bir analizde ise öğrencilerin okudukları üniversite ve bölümün kaçınıcı tercih olduğu değerlendirildiğinde % 60,3'ünün ilk üç tercih içinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyal ve Demografik Özellikleri

Değişkenler		Sayı (f)	Yüzde (%)	Değişkenler		Sayı (f)	Yüzde (%)	
Cinsiyetiniz	Kadın	116	51,8	Yaşınız	18-25 yaş	208	92,9	
	Erkek	108	48,2		26-35 yaş	16	7,1	
	Toplam	224	100		Toplam	224	100	
Kaçınıcı Sınıftasınız	1. Sınıf	122	54,5	Hangi Liseden Mezunsunuz	Meslek Lisesi	86	38,4	
	2. Sınıf	102	45,5		Çok Programlı Lise	11	4,9	
	Toplam	224	100		Anadolu Lisesi	57	25,4	
Hangi Coğrafi Bölgeden Geldiniz	Akdeniz	29	12,9	Lise Mezuniyet Alanınız	İmam Hatip Lisesi	48	21,4	
	Ege	25	11,2		Diğer	22	9,8	
	İç Anadolu	62	27,7		Toplam	224	100	
	Marmara	43	19,2		Lise Mezuniyet Alanınız	Yiyecek-İçecek Hiz.	59	26,3
	Karadeniz	37	16,5			Mutfak	55	24,6
	Doğu Anadolu	15	6,7			Diğer	110	49,1
	Güneydoğu Anadolu	13	5,8		Toplam	224	100	
Toplam	224	100	Mutfakta Hangi Bölümde Çalışmak İstersiniz	Sıcak	107	47,8		
İkamet Ettiğiniz Yer	Öğrenci Evi	51		22,8	Soğuk	18	8,0	
	Aile Yanı	8		3,6	Pastane	61	27,2	
	Devlet Yurdu	139		62,1	Kahvaltı	25	10,7	
	Özel yurt/Pansiyon	26		11,6	Kasaphane	14	6,3	
	Toplam	224	100	Toplam	224	100		
Üniversite Tercihini Kimin İsteğiyle Yaptınız	Kendiniz	179	79,9	Bulduğunuz Üniversiteden Memnun Musunuz?	Evet	130	58,0	
	Ailenizin	40	17,9		Hayır	94	42,0	
	Öğretmeninizin	5	2,2		Toplam	224	100	
	Toplam	224	100					
Şuan Okuduğunuz Üniversite Tercihiniz Kaçınıcı Sıradaydı	1. Tercih	60	26,8					
	2. Tercih	29	12,9					
	3. Tercih	46	20,5					
	Diğer	89	39,7					
	Toplam	224	100					

Öğrencilerin mezun oldukları liselere bakıldığında % 38,4 ile Meslek Lisesi, % 25,4 ile Anadolu Lisesi, % 21,4 ile İmam Hatip Lisesi, % 4,9 ile Çok Programlı Lise ve % 9,8'inin ise diğer liselerden olduğu görülmektedir. Öğrencilerin mezun oldukları liselerde eğitim gördükleri alanlara bakıldığında, % 50,9'unun aşçılık alanından geldikleri görülmektedir. Öğrencilerin üniversiteden mezun olduktan sonra mutfağın hangi bölümünde çalışmak istekleri incelendiğinde, büyük bir çoğunluğunun % 47,8 ile sıcak bölümünde, % 27,2'sinin pastanede, % 10,7'sinin kahvaltıda, % 8'inin soğukta ve % 6,3'ünün ise kasaphanede çalışmak istediği sonucuna ulaşılmaktadır. Öğrencilerin şuan ki buldukları üniversiteden memnun olup olmadıklarına ilişkin sonuçlara bakıldığında % 58'inin okudukları üniversiteden memnun oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

3.2. Ölçek Bulguları

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik hazırlanan anket soruları, ilk olarak güvenilirlik analizine tabi tutulmuş daha sonrasında ölçeğin geçerliliğini görmek için faktör analizi yapılmış ve sonuçları Tablo 2.'de gösterilmiştir. Cronbach's Alpha 0,00 ile 0,40 arasında ise ölçek güvenilir değildir. Alpha değeri 0,40 ile 0,60 arasında yer alırsa ölçeğin güvenilirliğinin düşük olduğu, 0,60 ile 0,80 arasında yer alırsa ölçeğin oldukça güvenilir olduğu ve 0,80 ve 1,00 arasında yer alırsa ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu belirtilmektedir (Kayış, 2014). Bu doğrultuda araştırmanın ölçeğine yönelik yapılan güvenilirlik analizi sonucu 29 maddelik Cronbach's Alpha katsayısı % 0,94 olarak tespit edilmiştir. Bu değer, ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörlere Yönelik Algı Ölçeğinin Boyutlarının ve Maddelerinin Aritmetik Ortalama Değerler Tablosu

Öğrencilerin Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörlere Yönelik Algı Ölçeğinin Boyutları ve Maddeleri	Aritmetik Ortalama	Açıklanan Varyans Yüzdesi %	Güvenilirlik Değerleri %
Faktör 1: SAYGINLIK	3,092	17,18	0,853
S_1_ Üniversitedeki öğretim üyelerinin ismi veya özgeçmişi tercihimde etkili olmuştur.	2,214		
S_3_ Üniversitenin toplumda algılanan akademik saygınlığı tercihimde etkili olmuştur.	3,267		
S_4_ Üniversitenin marka olarak ismi tercihimde etkili olmuştur.	3,598		
S_5_ Üniversitenin öğretim kalitesi tercihimde etkili olmuştur.	3,187		
S_6_ Üniversitenin mezunlarının iş bulma imkânları tercihimde etkili olmuştur.	3,196		
Faktör 2: KONUM	2,450	12,32	0,902
KO_1_ Üniversitenin bulunduğu kentin yaşanılır olduğunu düşünmem tercihimde etkili olmuştur.	2,442		
KO_2_ Üniversitenin ailemin ikametgahına yakınlığı tercihimde etkili olmuştur.	2,674		
KO_3_ Üniversitenin bulunduğu kentte mezuniyet sonrası iş olanaklarının çok olması tercihimde etkili olmuştur.	2,214		
KO_4_ Üniversitenin bulunduğu şehirden ailemin ikametgâhına ulaşım imkanları tercihimde etkili olmuştur.	2,696		
Faktör 3: KAMPÜS	2,494	13,16	0,923
KA_1_ Üniversite kampüsünün fiziksel olanakları(bina, kütüphane, kantin vb..) tercihimde etkili olmuştur.	2,317		
KA_2_ Üniversite kampüsünün sosyal olanakları(eğlence, spor vb..) tercihimde etkili olmuştur..	2,223		
KA_3_ Üniversite kampüsünün güvenli olması tercihimde etkili olmuştur.	2,607		
KA_4_ Üniversite kampüsünün şehir merkezine yakınlığı tercihimde etkili olmuştur.	2,379		
KA_5_ Üniversite kampüsü içinde yurt, pansiyon vb. barınma olanaklarının bulunması tercihimde etkili olmuştur.	2,946		
Faktör 4: İMKAN	2,761	12,80	0,879
İM_1_ Üniversitenin yurtdışındaki üniversitelerle öğrenci değişimi programlarının bulunması tercihimde etkili olmuştur.	2,526		
İM_2_ Üniversitenin öğrencilere okul içinde part-time iş olanakları sağlaması tercihimde etkili olmuştur.	2,218		
İM_3_ Üniversitenin mezunlarına uluslararası geçerliliği olan diploma eki vermesi tercihimde etkili olmuştur.	2,870		
İM_4_ Üniversitenin kariyer merkezi aracılığıyla mezunlarına iş bulmada yardımcı olması tercihimde etkili olmuştur.	2,915		
İM_5_ Üniversitenin öğrencilere staj imkânı sağlaması tercihimde etkili olmuştur.	3,276		

Faktör 5: BİLGİ	2,756	12,72	0,898
B_1_Ailemin tavsiye ve telkinleri tercihimde etkili olmuştur.	3,178		
B_2_Arkadaşlarının tavsiyeleri tercihimde etkili olmuştur.	2,696		
B_3_Üniversite hakkında dergi, gazete veya internette okuduğum bilgiler tercihimde etkili olmuştur.	2,629		
B_4_Üniversitenin web sayfasından edindiğim bilgiler tercihimde etkili olmuştur.	2,593		
B_5_Lise veya dershanedeki öğretmenlerimin telkin ve tavsiyeleri tercihimde etkili olmuştur.	2,683		
Faktör 6: EKONOMİ	2,744	12,62	0,914
EK_1_Üniversitenin bulunduğu kentin ekonomik olarak ucuz yaşam koşullarına sahip olması tercihimde etkili olmuştur.	2,834		
EK_2_Üniversitenin burs, yemek gibi ekonomik yardım sağlaması tercihimde etkili olmuştur.	2,727		
EK_3_Üniversitenin bulunduğu kentte ev kiralarının ucuz olması tercihimde etkili olmuştur.	2,486		
EK_4_Üniversitenin bulunduğu kentte devlet yurdu olması tercihimde etkili olmuştur.	3,361		
EK_5_Ailemin üniversitenin bulunduğu kentte ikamet etmesi ya da üniversitenin bulunduğu kentte yanında kalabileceğim akrabamın olması tercihimde etkili olmuştur.	2,312		

Araştırmada elde edilen her bir boyutun faktörün ortalamaları şu şekilde belirlenmiştir. “Saygınlık” faktörünün ortalaması 3,092; “Konum” faktörünün ortalaması 2,450; “Kampüs” faktörünün ortalaması 2,494; “İmkan” faktörünün ortalaması 2,761; “Bilgi” faktörünün ortalaması 2,756; “Ekonomi” faktörünün ortalaması ise 2,744 olarak tespit edilmiştir.

Yöresel öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik hazırlanan anket sorularının yapı geçerliliğini görmek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi yapılmadan önce maddeler arasındaki kısmi korelasyonların ve korelasyon matrisinin faktör analizi için uygun olup olmadığını Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett testi ile test edilmiştir. KMO'nun 0,50' tan yüksek, Bartlett testinin anlamlı çıkması, verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Kalaycı, 2010). Uygulama verilerinin üzerinde yapılan analizde ölçek için KMO değeri 0,896 ile uygun olduğu tespit edilmiştir.

Dolayısıyla hazırlanan ölçeğin araştırma amacı ile doğru orantılı olduğu nitelendirilmektedir. Analizde elde edilen korelasyon matrisinin birim matris olup olmadığıyla ilgili Bartlett testi sonucuna baktığımızda Yöresel Yemeklere Yönelik Algı Ölçeği'nin $p < 0,50$ olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, veri grubuna faktör analizi yapılabileceğini göstermektedir. Ölçeğe ilişkin yapılan faktör analizi sonucunda, ölçek 5 boyutta toplanmış ve ölçeğin açıklanan varyans yüzdesinin 80,800 olduğu belirlenmiştir.

3.3. Araştırmanın Hipotezlerine Yönelik Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde, öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik hazırlanan anket sorularından oluşan boyutlarının tanımlayıcı değişkenlere göre istatistiksel anlamda önemli farklılık gösterip göstermediklerini belirlemek için her bir değişken ortalamalar bazında analiz edilmiştir. Değişkenler arasındaki anlamlılık değerlerini ölçmek için Independent Samples T ve One-Way ANOVA testlerine analiz için ihtiyaç duyulmuştur. Araştırmanın amacına yönelik hazırlanan hipotezler aşağıda verilmiştir:

H1: Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2: Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algıları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3: Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algıları ile coğrafi bölgeleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4: Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algıları ile üniversite tercihini kimin isteğiyle yaptıkları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5: Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algıları ile mezun oldukları liseleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H6: Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algıları ile buldukları üniversiteden memnuniyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 3. Katılımcıların Tanımlayıcı Değişkenleri ile Yöresel Yemeklere Yönelik Algı ve Tekrar Ziyaret Tutumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Independent Samples T ve One-Way ANOVA Test Sonuçları

Değişkenler	SAYGINLIK	KONUM	KAMPÜS	İMKAN	BİLGİ	EKONOMİ
Cinsiyet	F: 1,527	F: 0,249	F: 0,395	F: 0,217	F: 3,478	F: 0,101
Kadın	2,96	2,45	2,63	2,74	2,81	2,71
Erkek	3,22	2,44	2,33	2,78	2,69	2,78
Yaş	F: 1,525	F: 17,388**	F: 11,267**	F: 2,108	F: 3,867	F: 5,398**
18-25 yaş	3,13	2,52	2,55	2,79	2,78	2,80
26-35 yaş	2,58	1,43	1,73	2,28	2,37	1,97
Coğrafi Bölge	F: 2,770**	F: 4,378**	F: 1,771	F: 1,822	F: 1,906	F: 2,075
Akdeniz	3,17	2,93	2,33	2,66	2,71	2,68
Ege	3,31	2,42	2,96	3,12	2,87	2,76
İç Anadolu	3,08	3,08	2,51	2,71	2,60	2,93
Marmara	3,01	1,93	2,58	2,72	2,60	2,89
Karadeniz	2,92	1,93	2,10	2,62	3,03	2,50
Doğu Anadolu	2,38	1,93	2,12	2,28	2,22	1,80
G.doğu Anadolu	4,07	2,23	3,12	3,60	3,64	3,16
Üniversite Tercihini Kimin İsteğiyle Yaptınız	F: 0,201**	F: 1,778	F: 3,379	F: 1,064	F: 5,391**	F: 0,487
Kendiniz	3,07	2,37	2,49	2,71	2,61	2,74
Ailenizin	3,13	2,85	2,66	2,91	3,29	2,82
Öğretmeninizin	3,40	2,00	1,00	3,40	3,60	2,20

** p<0,05

Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algılarının “cinsiyet” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Independent Samples T testi sonucunda değişkenler arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, oluşturulan **H1** hipotezinin desteklenmediğini göstermektedir. Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algılarının “yaş” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Independent Samples T testi sonucunda “Konum”, “Kampüs” ve “Ekonomi” değişkenlerinin “yaş” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile oluşturulan **H2** hipotezinin desteklendiğini göstermektedir. “Yaş” değişkeni bazındaki ortalama farklılıkları incelendiğinde, “Konum” (Ort. Farklılık: 2,52), “Kampüs” (Ort. Farklılık: 2,55) ve “Ekonomi” (Ort. Farklılık: 2,80) değişkenlerinde bu farklılığın daha çok 18-25 yaş aralığında olan öğrencilerde olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algılarının “coğrafi konum” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan One-Way ANOVA testi sonucunda “Saygınlık” ve “Konum” değişkenlerinin “coğrafi konum” bazında

istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile oluşturulan **H3** hipotezinin desteklendiğini göstermektedir. “Coğrafi konum” değişkeni bazındaki ortalama farklılıklarına bakıldığında, “Saygınlık” (Ort. Farklılık: 4,07) değişkeni açısından daha çok Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nden gelen öğrencilerden olduğu görülürken, “Konum” (Ort. Farklılık: 3,08) değişkeni açısından ise daha çok İç Anadolu Bölgesi’nden gelen öğrencilerde olduğu rastlanmıştır.

Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algılarının “üniversite seçimini kimin isteğiyle yaptınız” önermesi bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan One-Way ANOVA testi sonucunda “Saygınlık” ve “Bilgi” değişkenlerinin “üniversite seçimini kimin isteğiyle yaptınız” önermesi bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile oluşturulan **H4** hipotezinin desteklendiğini göstermektedir. “Üniversite seçimini kimin isteğiyle yaptınız” önermesi bazındaki ortalama farklılıkları incelendiğinde, hem “Saygınlık” (Ort. Farklılık: 3,40) hem de “Bilgi” (Ort. Farklılık: 3,60) değişkenleri açısından öğrencilerin üniversite seçiminde öğretmenlerinin daha etkili olduğu sonucu görülmektedir.

Tablo 3. Devamı

Değişkenler	SAYGINLIK	KONUM	KAMPÜS	İMKAN	BİLGİ	EKONOMİ
Mezun Olunan Lise	F: 3,602**	F: 0,157	F: 0,625	F: 1,929	F: 2,074	F: 0,795
Meslek Lisesi	3,38	2,41	2,64	2,95	3,00	2,81
Çok Programlı Lise	2,98	2,36	2,69	3,03	2,81	2,38
Anadolu Lisesi	2,81	2,42	2,42	2,55	2,68	2,89
İmam Hatip Lisesi	2,76	2,60	2,30	2,47	2,32	2,51
Diğer	3,43	2,36	2,41	3,03	2,89	2,78
Buldukları Üniversiteden Memnuniyet Durumu	F: 3,555	F: 0,398	F: 6,318**	F: 6,362**	F: 0,865	F: 9,605**
Evet	3,10	2,55	2,55	2,75	2,80	2,85
Hayır	3,08	2,30	2,41	2,77	2,69	2,58

** p<0,05

Öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algılarının “mezun olunan lise” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan One-Way ANOVA testi sonucunda “Saygınlık” değişkeninin “mezun olunan lise” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile oluşturulan **H5** hipotezinin desteklendiğini göstermektedir. “Mezun olunan lise” değişkeni bazındaki ortalama farklılıkları incelendiğinde, “Saygınlık” (Ort. Farklılık: 3,40) değişkeni açısından daha çok meslek lisesi mezunu olan öğrencilerin olduğu sonucu görülmektedir.

Son analiz sonucuna göre ise, öğrencilerin üniversite seçiminde etkileyen faktörlere yönelik algılarının “buldukları üniversiteden memnuniyet durumları” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Independent Samples T testi sonucunda değişkenler arasında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Independent Samples T testi sonucunda “Kampüs”, “İmkan” ve “Ekonomi” değişkenlerinin “buldukları üniversiteden memnuniyet durumları” değişkeni bazında istatistiksel açıdan anlamlı ölçüde farklılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç ile, oluşturulan **H6** hipotezinin desteklendiğini göstermektedir. “Buldukları üniversiteden memnuniyet durumları” değişkeni bazındaki ortalama farklılıkları incelendiğinde, “Kampüs” (Ort. Farklılık: 2,55) değişkeninde daha çok memnun olan öğrencilerin, “İmkan” (Ort. Farklılık: 2,77) değişkeninde daha çok memnun olmayan öğrencilerin ve “Ekonomi” (Ort. Farklılık: 2,85) değişkeninde ise farklılığın daha çok memnun olan öğrencilerde olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ

Araştırmada elde edilen verilere yönelik yapılan Independent T ve One-Way Anova testleri sonucunda I. Hipotezde, öğrencilerin cinsiyet değişkeni ile üniversite seçimini etkileyen “saygınlık ve konum” değişkenleri arasında herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür. Bu sonuç ile öğrencilerin üniversite seçimi yaparken cinsiyet faktörünün önemli olmadığı görülmüştür.

II. hipoteze bakıldığında, öğrencilerin “yaş” değişkeni ile üniversite seçimini etkileyen konum, kampüs ve ekonomi değişkenleri arasında anlamlı farklılıkların olduğu bulunmuştur. Bu farklılıkların ortalama değişkenlerine bakıldığında ise 18-25 yaş aralığındaki öğrencilerin “konum, kampüs ve ekonomi” değişkenlerine göre tercihlerini belirledikleri görülmüştür. Tercihlerini etkileyen faktörün ise ilk kez üniversite tercihinde bulunmaları olduğu düşünülmektedir.

III. hipotezde, öğrencilerin geldiği “coğrafi bölgeler” işe üniversite tercihini etkileyen değişkenler arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu farklılıkların “saygınlık ve konum” değişkenlerinden kaynaklandığı görülmüştür. Saygınlık değişkeni ortalamalarına bakıldığında Güneydoğu Anadolu Bölgesinden gelen öğrencilerin bu kriteri daha çok önemsedikleri ortaya çıkmıştır. Bunun bölgeler arasındaki gelişmişlik farkından dolayı olduğu düşünülmektedir.

IV. hipotez neticesinde, öğrencilere yöneltilen “üniversite tercihini kimin isteği ile yaptınız?” sorusunun cevapları ile üniversite tercihini etkileyen faktörler arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiş; bu ilişkinin “saygınlık ve bilgi” değişkeni temeline dayandığı görülmüştür. Hem saygı hem de bilgi değişkenlerinin ortalama farklılıklarına bakıldığında üniversite tercihinin öğretmenlerin isteği ile yapıldığı bulgulanmıştır. Bunun nedeni öğretmenlerin; eğitim, kültür ve tecrübelerine dayandırılabilir.

V. hipotez ile ilgili olarak “öğrencilerin mezun oldukları liseler” ile üniversite tercihlerini etkileyen “saygınlık” değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Farklılık ortalamalarına bakıldığında ise meslek liselerinden gelen öğrencilerin açılış programlarından mezun oldukları, bu alanda ilerleme motivasyonlarına üniversitenin saygınlık kriterinin katkıda bulunacağını varsaydıkları düşünülmüştür.

VI. hipotez sonucunda ise “buldukları üniversiteden memnuniyet durumları” ile üniversite tercihlerini etkileyen “kampüs, imkan ve ekonomi” değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların “kampüs, imkan ve ekonomi” değişkenleri açısından önemsendiği görülmüştür. Konum değişkeninin ortalama farklılığına bakıldığında, memnun olan öğrencilerin daha çok olduğu; imkan değişkeninin farklılık ortalamalarında memnun olmayan öğrencilerin olduğu; ekonomi değişkeninin farklılık ortalamalarına bakıldığında ise memnun olan öğrencilerin olduğu görülmüştür. Öğrencilerin okudukları üniversitede kampüs ortamı sağlanmış olmasından memnun oldukları, memnun olmayan öğrencilerin bölüm imkanlarının yetersizliğinin kararlarında etkili olduğu, ekonomik imkanlardan memnun olmalarının ise buldukları şehrin öğrenciye hitap ettiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

AKAR, C. (2012). Üniversite Seçimini Etkileyen Faktörler: İktisadi ve İdari Bilimler Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 7(1), 97-120.

CAN, A., (2014), SPSS ile Bilimsel Araştırma Süresince Nicel Veri Analizi, Ankara, Pegem Akademi Yayıncılık, ss: 30.

ERDİNÇ, S. B., KAHRAMAN, S., (2012), Turizm Mesleğini Seçme Nedenlerinin İncelenmesi, 6. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, Bildiri Kitabı, ss. 229-237.

KAYIŞ, A., (2014), Güvenilirlik Analizi, Editör: Şeref Kalaycı, SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, 6. Baskı, Ankara, Asil Yayın Dağıtım, ss: 401-419.

KALAYCI, Ş., (2010), SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, 6. Baskı, Ankara, Asil Yayın Dağıtım, ss: 322.

KÖROĞLU, Y. D (2014). Meslek Seçimi İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi: Turizm Rehberliği Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Ss: 137-157.

SARIKAYA, T., KHORSHID, L., (2009), Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimini Etkileyen Etmenlerin İncelenmesi: Üniversite Öğrencilerinin Meslek Seçimi, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, ss: 393-423.

SEZEN, T. S. (2018), Gastronomi Eğitiminin Mevcut Durumunun Analizine Yönelik Bir Araştırma, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, ss: 22-23.